

Kiñwakti ki kəmsini kə Bəəl nī nyaka i kijuñni ki Kəlen

Gia yə yi kə i Kiñwakti ki Kəlen ki kəmsini kələ mə

Bəəl nī nyaka kiñwakti ki kəmsini kələ i kijuñni ki bəni bə bumni i Kəlen, a num i jəbi wə bəñgəkə nī yisi ka dzəki i wi bəh kijuñni kiwə. Bəni bədəkə i kijuñni kələ wə nī kə bə dza ka gukuliki kəm Bəəl. Ayakalə, Bəəl nyaka i chusi a ɳgaiñ kəñki lə nalə a bəh bə nūmkı i dzaka kimu.

Kiñwakti kələ dzakaki tsəki i ninshinj si Bəəl nī tsaki kijuñni kiwə a bə wēli kañ yibə i bəni bə Klistus bə Judea bə bə nī kə i ɳgəkə wə. I kimbu kigəksini ki kiñwakti kələ mə Bəəl nyaka yeñj kəm gia yə yi chusiki a ɳgaiñ kə wainj faañji wi Jisəs Klistus wi ɳkəñ. Wi ni dzakaki lə kəm bəni bədəkə twəsi i Kəlen ni dza ka yaksi gwu yibə a, akə bə bwa bə ntum bə Jisəs bə ɳkəñ, dzaka a Bəəl kəkə na wainj faañji wi Klistus wi ɳkəñ.

Kifwu ki gia kə ki kə i kiñwakti kələ mə

1:1-11 Kin'yisi

1:12-7:16 Bəəl bəh kijuñni ki bəni bə bumni i Kəlen

8:1-9:15 Kinya i gamti bəni bə Klistus i Judea

10:1-13:10 Bəəl dzaka kəm gia yə yi chusiki a ɳgaiñ kə wainj wi ntum wi Jisəs Klistus wi ɳkəñ

13:11-14 Kiñgəksi

1 Akə mih Bəəl, mih kə wainj ntum wi Klis-tus Jisəs i kiŋkəŋ ki Nyə wə. Akə buku waiŋnih wibukumbəiŋ Timəti. Mih nyakaki kiŋwakti kələ i kijunji ki bəni bə Nyə i Kəlen, bəh i bəni bə akə bə Nyə bəchi bə kimbu ki Akəya wə kichi.

2 Nyə Tii wibukumbəiŋ bəh Bah Jisəs Klistus chūsi shəm yindzəŋni i mbəiŋ, chu nya mbəiŋ bəh kimbaŋni.

Nyə wə wi dəsiki shám

3 Kiŋkəksi nûmki i Nyə wə wi kə Nyə ayaka num Tii wi Bah wibukumbəiŋ Jisəs Klistus. Wi num Tii nsheinj, chu num Nyə wə wi dəsiki shóm yi bəni i gia yichi wə.

4 Akə wi wə wi si dəsi shóm yibukumbəiŋ i bəŋgəkə bəbukumbəiŋ wə bəchi ka bukumbəiŋ kiəki tə i dəsiki shóm yi bəni bədəkə, jəbi wə bə kə i na bənaij bəŋgəkə wə. Bukumbəiŋ kələ i kiə i dəsiki yaka num bəh ndəsi wə Nyə kə wi dəsi lə shóm yibukumbəiŋ yeiŋ.

5 Buku kiəki lə a asi bəŋgəkə bə Klistus kə i buku wə nalə, akə yaka si Nyə tsəki dzəh i Klistus wə i dəsiki shóm yibuku tə nalə.

6 Buku kabə num i bilunj wə, akə i dəsi shám yimbeinj bəh bwili mbəiŋ. Bə kabə dəsi shóm yibuku, yaka kə i fə a shóm yimbeinj dəki. Yələ ni fə mbəiŋ kaŋa shəm i numki i mbəiŋni wə, i kintəəŋ ki bəŋgəkə bə mbəiŋ yeiŋki asi buku yeiŋki.

7 Gia yə buku tsəiŋki tsəki a ninshinj kiə kəm mbəiŋ gia yidəkə kəkə i bi lansi nəŋni buku. Buku kiəki lə asi mbəiŋ yeiŋki bəŋgəkə aka buku, mbəiŋ tə ni kaŋa lə shóm yi dəli asi buku kaŋaki.

8 Bwa bə nih bəbuku buku kəŋki kə a mbəiŋ nûmki mbəiŋ kîə kə ŋkaiŋni wi ŋgəkə wə buku nî wəkə i tumi ki Əsia wə. Əkaiŋni wi ŋgəkə wi ləkəki wə wi nî dzə i buku nî tsəki lə ŋga bibuku nalə i dzəh yə buku ni kiəki a yibuku kaa lə.

9 I yi ŋkəŋ wə, buku nî kiəki a yi num a buku ki kpiyiki lə. Ayakalə, yələ nî num yaka i fâ a buku kîəki a buku kəkə i yâkəli a yibuku wə, a buku yâkəli i Nyə wə. Akə wi mi wə wi dzasiki bəni i kpi wə.

10 Wi wə wi nî bwili buku i ŋkaiŋni wəmaka ŋgəkə wə, kpi nî kə yi si fwuli, wi bi baanki a bwiliki. Buku jiə mfi bibuku i wi a wi ni baan kə i bwiliki buku jəbi wichi,

11 asi mbəiŋ kaŋaki ni gamtiki buku bəh ntsa wimbeinj. Ayakadəinj, bəni bəduli ka bi nyaki kiyəŋni i Nyə kəm buku kəm gia yindzəŋni yə wi bəŋsi buku yeinj, kəm ntsa wi bəni bəduli.

Gia yə yi nî fə ka Bəəl kwuni kiŋkwaka ki ki nyani

12 Gia kələ yə buku ghaŋsiki gwu yeinj, shəm yibuku təbi buku kəm yi. Yi num a, nəni kibuku i fa mbi wə, na i kighə i mbəiŋ, kə ki baiŋni, bəh kiŋkəŋ si Nyə nəŋki. Buku fəki kimfə biəli kə mfi bi mbi wələ. Buku fəki biəli num ŋga biə bi kə bi Nyə.

13 Akə gia yə buku kəkə i nyakaki gia yidəkə i mbəiŋ chi chi a kəbi a yə mbəiŋ kə i fa kiə yi. Mih kwakaki a mbəiŋ bi fa kiə lə yi yichi,

14 asi mbəiŋ kə mbəiŋ kiə lə buku i liə twəsi, ka jəbi wə Bah wibukumbəinj Jisəs bi dzəki, mbəiŋ ka bi ghaŋsiki gwu bəh buku asi buku bi ghaŋsiki gwu bəh mbəiŋ.

15 Si mih nĩ kiə yələ yakadəin məjnı kə, mih bá nəj i yisi dzə buku i mbəin wə, ka mbəin kwati mbee wuŋ wi dzəni wi kəmsini.

16 Mih nĩ fasiki a, jəbi wə mih nəŋki i tsə i Masedənia, mih ni tsə dzəh i mbəin wə, bəh a jəbi wə mih fiəniki mih ni tsə dzəh i mbəin wə, mbəin ni gamti mih i nnyani wuŋ wə i tsə i Judea.

17 Mbəin kwâkaki asi mih nĩ fasiki yaka a mih ni dzə tsə lə dzəh i mbəin wə, mih na dzə a mih nĩ fasiki yaka mih fə num nəni a? Ma a jəbi wə mih kakaki gia mih ka kakaki i dzəh yi mi wi fa kuku wə wi kə i bum gia a, “Aaŋ” i fiəni nəinj yi a feiŋ wə a, “Aayi” a?

18 I yi ŋkəŋ wə, si Nyə kə wi ŋkəŋ, gia yə buku dzakaki i mbəin si num kə yə buku kə i bum a, “Aaŋ” i fiəni nəinj a, “Aayi.”

19 Yi num yaka kəm Jisəs Klistus Wainj Nyə wə buku bə Silas bəh Timəti nĩ fukuki kəm wi i mbəin kintəəŋ kəkə wə wi ka bum gia a, “Aaŋ” i fiəni nəinj a, “Aayi.” I wi wə si num a, “Aaŋ” jəbi wichi.

20 Mbəin kiəki a, akə gia yə Klistus fə yi chusi a Nyə bum a “Aaŋ” i biŋkaka bi bichi. Akə kəm yələ buku si tsə dzəh i Klistus wə i dzaka i Nyə a “Yi nûm ayaka.” Akə lə si buku si tumyi bikum bi.

21 A num Nyə wə wi təm buku təm* tə mbəinj, bukumbəinj ləkə i Klistus wə. Wi kə wi sabibwili bukumbəinj ka jiə chi chi.

22 Wi jiə kinchəsi ki i bukumbəinj wə a num Kin'waka ki si wi jiə i shəm yibukumbəinj mə ka njikəli wi kpaŋ wi i bieŋ bichi biə bukumbəinj bi kwatiki.

* **1:21** Yudəkə a, “i fiaŋsi” bukumbəinj.

23 Mih kələ i bəəŋ Nyə i num mbeeŋ nsaka wuŋ a mih ni ka chu dzə dəkə i Kələn num kəm mih n̄i nəŋki i bee mbeinj.

24 Yi kəkə a buku bwaŋki num bwaŋni i mbeinj si kimbum kimbeinj kaŋaki i numki. Buku yiŋniki nəmki num nəmni i mbeinj i dzə bəh ndzəŋni i mbeinj. Buku kiə a mbeinj num ndzəŋ i kimbum kimbeinj wə.

2

1 Ayakadəinj, mih jiə a mih ni chu fiəni laa kə njikə i mbeinj, wə wi kə i ni dzə mbeinj bəh ləli.

2 Mih ka dza fə a mbeinj wəkəki ləli, a ni chu numki bəndə bə kə i fə a mih wəkəki ndzəŋni a kəbi a mbeinj mih fə a mbeinj wəkəki ləli a?

3 Akə gia yə yi n̄i fə ka mih nyaka kiŋwakti kə i dzəh yə mih nyaka yeinj. Yi n̄i num yakadəinj ka jəbi wə mih dzə i mbeinj, mih ma ni kwati ləli bidəkə num bi dzəki i mbeinj bə mbeinj si kə i fə a mih wəkəki num ndzəŋni, kəm mih kiəki lə na bindzəŋ kəm mbeinj bəchi a ndzəŋni biŋ kə ndzəŋni bimbeinj bəchi.

4 Mbeinj kiəki a kiŋwakti kə kə num mih n̄i nyaka ləli num i mih wə nalə, shəm ji mih, num mindəm jikə i dzékəh yiŋ cheinj. Mih n̄i ka nyaka yakadəinj i fə lə a mbeinj wəkəki num ləli. A n̄i kə i fə a mbeinj kiə kiŋkəŋ kiləkəli kə mih kaŋaki i mbeinj.

Bə dalinya mi wə wi gbə

5 A kabə num a mi widəkə n̄i dzə bəh ləli, yaka ləli biwə n̄i kəkə a mih shəŋ. I dzəh yidəkə wə yi n̄i kə tə i mbeinj bəchi. (Yələ məŋ già yə mih kə i lə tsəsi yeinj bəinj nalə).

6 Ngəkə wələ mbəinj bəduli nya i mi wiwə yaka wi kpeinj yaka.

7 I liə mbəinj kələ i dâlinya kiŋgbə ki, i fə ka shəm yi dəki, ka nshəinj yiduli ma wəo wi wəəni.

8 Ayakadəinj, mih kwunki kaŋ i mbəinj a mbəinj fâ wi k̄iə a mbəinj kəŋki lə wi.

9 Fa kəgia yə yi n̄i fə mih ka mih nyaka kiŋwakti kə i mbəinj i məm wəkə mbəinj, a mbəinj wəkəki lə i mih i gia yichi wə a.

10 Mbəinj ka dalinya ŋgbə wi mi, mih tə ni dalinya. Mih ka dalinya gia, gia kabə num i dalinya, mih dalinya i Klistus nshinj kəm mbəinj.

11 Bukumbəinj fəki yakadəinj ka Satan ma ni dza liə yeinj wə i kaŋa ŋga i bukumbəinj bəinj. Bukumbəinj məŋniki kə si wi si wəli.

Gia yi Nyə kəmyiki bəni i dzáh dzáh wə

12 A n̄i kə jəbi wə mih n̄i tsə buku i kwili wi Təwas wə i fuku ntum wi ndzəŋni kəm Klistus feinj, Bah wəli dzaka ki juŋ i mih i nəm nnəm wi feinj.

13 Ayakalə, mih na kaŋa shəm yidəli, kəm mih n̄i ka yeinj dəkə wainnih wuŋ Taytus feinj i wəkə kəm mbəinj. Ayakadəinj, mih ka bəni i bə a bə bəsi, ka dzə i Masedənia.

14 Ayakalə, kiyəŋni kə i Nyə wə wi si tsə i bukumbəinj nshinj i Klistus wə jəbi wichi, nya mbəetə buku biəli ka bəni bə wi tumdzi i di bi jum wə. Ayaka wi tsə təli i bukumbəinj wə waŋ ntum wiwə kəm Klistus i di bichi wə ayaka bə kiə wi, tsəŋə yi fwuli ka tsəŋə yi njəŋə bə kpa.

15 Buku kə aka tsəŋə yi njəŋə yi Klistus i Nyə, i kintəəŋ ki bəni bə bə bwiliki bə bəh bə bə lakyi num lakyini.

16 I bəni bè bə kə bə laka tsəŋə yələ si dzə num bəh kpi i bə. Ayaka i bəni bè bə kə bə bəiŋ tsəŋə yələ dzəki num bəh nəni i bə. Si yi kə yaka, akə ndə wə wi kə wi kpeinj i fə ŋkaiŋni wi nəm wələ a?

17 Buku kəkə ka bəni bəduli bè bə dzə gia yi Nyə yi fiəni chu gia yi shi, i nyaniki taŋniki taŋnini. Buku kə fibuku bəni num bə chiŋni i Klistus wə, fuku gia yi Nyə i wi Nyə nshinj bəh shəm yi baiŋni ka bəni bə wi faan, bə num i wi nshinj.

3

Kimfəkə ki miŋkaiŋ mikpu bəh mimfiaŋ

1 Mih dzakaki yələ lə, yaka yi kə a mbeinj nəŋki a buku chu fləni chūsi gwu yibuku i mbeinj chusini a? Ma a buku nəŋki biŋwakti si bəni bədəkə nəŋki ŋkaiŋni biŋwakti biə bi nyə i buku wə nabə i mbeinj wə bi chusi bəni bə buku kə bə a?

2 Mbeinj mwi kə biŋwakti bibuku biə bə nyaka i shəm yibuku wə ka mi wichi kələ i kiə bəh i fa.

3 Mbeinj chūsiki a mbeinj kə biŋwakti bi Klistus biə buku nyaka. Biŋwakti biələ kəkə biə bə nyaka num bə gaali ki kiŋwakti. Bə nyaka num bə Kiŋ'waka ki Nyə kə ki kaŋaki nəni. Bə ka nyaka dəkə num i baŋ bitəh wə. Bə nyaka num i baŋ wə num shóm yi bəni.

4 Gia yələ kə yə buku dzakaki buku məŋ kə i Nyə nshinj tsə dzəh i Klistus wə.

5 Yi məŋ a buku kpeinj i numki a buku fə gia yidəkə yə buku kə i dza i dzakaki a yi bukuki i buku wə. A fə Nyə na ka buku kpeinj.

6 Wi fə buku kpeinj i nəmki i gia yi miŋkaiŋ mimfiaŋ wə. Miŋkaiŋ mələ məŋ mə mə biəliki num bənchi bə bə n̄i nyaka bəh kaŋ. Akə num bi

Kin'waka ki Baiñni. Bənchi bə n̄i dzəki num bəh kpi. Ayakalə, Kin'waka nya num nəni i bəni.

7 Dzəh yikpu yə bə n̄i fəki gia yεiñ kə num bə n̄i fa bənchi bəwə bəh kañ i kitəh wə. Jəbi wə Muses n̄i dzəki bəh bənchi bələ bəni bə Islae n̄i kəkə i chu tsεiñ shi bi, kəm baiñni bi Nyɔ biə bi n̄i baiñki i shi bi wə. A kabə num a dzəh yikpu yə n̄i dzəki num bəh kpi, dzə kaña baiñni bi Nyɔ, baiñni biələ num biə bi n̄i baiñki laka tsə num lakani,

8 yaka kə a baiñni biwə i dzəh yə bə fəki gia yεiñ, a num yi Kin'waka ki Baiñni ma baiñni biwə ma ni tsəki baiñni bidəkə biə tsəni a?

9 A kabə num a dzəh yə bə n̄i fəki gia yεiñ n̄i dzəki num bəh gia yə yi ləkəki lə bəni i ŋgəkə wə, yi n̄i dzəki bəh baiñni bi Nyɔ, yaka kə a dzəh yə bə fəki gia yεiñ yi num dzəh yə Nyɔ dzəki bəni yεiñ a bə kə chəñ i wi nshinj, bi ma kaña baiñni bi tsə biəmaka tsəni!

10 Nkəñ biwə kə a, fiεñ fiə fi n̄i dzəki fi kaña baiñni bi Nyɔ laksi lə baiñni bi kəm baiñni bimbum dzə tsə biəmaka.

11 A n̄i kə a fiεñ fiə fi n̄i laka dzə bəh baiñni bi Nyɔ, yaka kə a baiñni bi fiεñ fiə fi dzəki i baañ kpamu, bi duki tsəki biəmaka tsəni!

12 Si buku kiə yakadəiñ məñni kə yi, buku bέ fuku chu lwa kə.

13 Buku kəkə ka Muses wə wi n̄i bañki shi bi bəh mbuñ i fə a bəni bə Islae ma tsεiñki baiñni biwə i shi bi wə si bi nyumiki kaaki tsəki.

14 Ayakalə, bəni bəwə kə num mfi bibə n̄i bañ. Na i dzə buku bidaiñ, bə si fa gia i Kin'wakti ki Miñkaiñ Mikpu mə, jəbi wə bə wəkə fiεñ fidəkə ka numki num fi bañ mfi bibə. Akə a i Klistus wə bə kə i

dzəbwili fiεŋ fiwɔ fi baŋki.

¹⁵ Na i dzə buku bidaiŋ, jəbi wə bə faki gia i Kinjwakti ki Muses mə, fiεŋ fiwɔ ka numki fεiŋ fi baŋ mfi bibɔ.

¹⁶ Ayakalə, jəbi wə mi ka fiəni num i Bah wə, bə ka dzəbwili fiεŋ fiə fi baŋki shi bi.

¹⁷ Bah wələ kə Kinj'waka, na fainj Kinj'waka kələ kə, yaka bəni ni buku lə i mfa wə.

¹⁸ Yi kə a bukumbεiŋ bəchi bə bə kə fiεŋ fidəkə chu baŋ kə shi bibukumbεiŋ kə baiŋni bi Bah baiŋ i bukumbεiŋ wə bi fəki bukumbεiŋ kwuni tsə a ninshiŋ ninshiŋ, bwəsi num wi. Nkwuni wələ fəki Bah wə wi kə Kinj'waka ki baiŋni.

4

Kiba ki ntum wi ndzəŋni i kəŋə yi nshwaiŋ mə

¹ Ayakadəiŋ, si buku kwati nəm wələ lə num a kwasi Nyə nshεiŋ ka nya i buku, shəm kəkə i dəki buku bəh wi.

² Buku nyəkə jum i gia yə bəni fəki i nyumi wə a num yi kinjgəmni. Buku nəiŋma dzéh yi fwəkyini. Buku jiəki kə ntəkə i gia yi Nyə wə. Buku si dzaka ɳkəŋ i dainj wə, chusi gwu yibuku i mi wichi i Nyə nshinj, ka bə kələ i kwaka kiə bəni bə buku kə bɔ.

³ Yi kabə num na a ntum wi ndzəŋni wələ buku fukuki kə gia yi nyumini, yaka yi nyumi shəŋ a bəni bə bə lakaki num lakani.

⁴ I bəmaka bəni bə bə ka bum dəkə gia yələ, kə num Satan wə wi kə nyə wi mbi wələ baŋ mfi bibɔ bi bə ji. Wi fə lə ka bə ma yēiŋki baiŋni bi ntum wi ndzəŋni wə wi kə kəm kinjokni ki Klistus wə wi kə kimbwəsi ki Nyə mwi.

5 Mbεiŋ kíəki a buku fukuki kə kəm bə gwu yibuku. Buku fukuki num kəm Klistus Jisəs a wi kə Bah. Ayaka buku num fibuku a bəni bə bə nəmkı i mbεiŋ kəm Jisəs.

6 Nyə wə wi n̄i dzaka a,
“Baiŋni baiŋki i jisi wə”,
a num a Nyə wiwə wə wi fə a baiŋni bi baiŋki i shóm yibuku mə i baiŋsi buku i fə a buku kíə kiŋkəkn̄i ki Nyə kə ki kə i shi bi Jisəs Klistus wə.

7 Kiba ki bieŋ biələ kə i gwu yibuku wə, ayakalə buku num fibuku a kəŋə yi nshwainj. Buku kə yakadəiŋ ka yi chusiki a ŋga biələ bi tsəki ŋga bichi i buku wə kə bi Nyə a num kə bibuku.

8 Bəŋgəkə jikəli buku bimbu bichi, ayakalə bə kəbi i bwinjyi buku. Buku si dza mfi bibuku laka ayakalə shóm kpi kə buku.

9 Bə si bwaj gvü i buku cheŋj, ayakalə Nyə dali kə buku. Bə si kwu twεiŋ lə buku ayaka buku gbəyj i kuku, ayakalə buku kpi kə.

10 Buku si nyani kpi ŋkaiŋni wi kpi yi Jisəs jəbi wichi, ka bə kələ i bi yεiŋki tə nəni ki Jisəs i gwu yibuku wə.

11 Si buku nəki, yi kə a buku shi kə a dzaka ki kpi wə jəbi wichi kəm Jisəs, ka nəni ki Jisəs kələ i chusiki i kiwini kibuku kələ wə.

12 Ayakadəiŋ, buku ka kpiki kpi, ayakalə kpi yibuku yələ dzə num bəh nəni i mbεiŋ.

13 Buku jiə shəm i Nyə wə asi mi widəkə n̄i jiə si yi kə bə nyaka a,

“Mih bum ka mih dzakaki”,
buku tə kə buku bum ka buku dzakaki.

14 Buku kiəki lə a, wi wə wi n̄i dzasi Bah wibukumbεiŋ Jisəs i kpi wə, bi dzasi lə tə

bukumbein bə bə kə bəh Jisəs i kpi wə, dzə buku
bəh mbein tə tsə jia i wi nshin.

15 Gia yələ yichi numki kəm mbəiŋ, ka si kin̄kəŋ ki Nyə ni waŋki tsəki i bəni bəduli wə, fə a kiyəŋni kə bəni nyaki i Nyə ni kpəiŋsiki, kin̄kəksı kiwə tsə i wi.

Biein biə bukumbiein yeiŋki yi tsəki num tsəni

16 Akə già yə gwu kpiki buku. Na ayaka nyam yibuku yi gwu yələ səkəki tsəki a twəsi twəsi, shóm yibuku kwuni fiəni chu yimfiaŋ chəkə bichi.

17 Bəŋgəkə bənchiŋ bələ buku yeŋki i jəbi wi
juli wələ wə, kə a bə keiŋsiki buku num i kinsanlı
kindzəŋni kimbum kə buku bi wəkəki jəbi whichi kə
mi widəkə kəkə i bi sini.

18 Ayakadəiŋ, buku ka jiə dəkə mfi bibuku i bieŋ
biə bə yeŋki. Buku jiə num i bieŋ biə bə yeŋki kə
bi, kəm bieŋ biə bukumbəiŋ yeŋki lə kə biə bi tsəki
num tsəni, ayakalə i biə bukumbəiŋ yeŋki kə bi,
akə biə bi kaŋaki kə kingəksi.

5

Gwu yimfian yə bə bi kwatiki i bεiŋ

¹ Bukumbéij kiəki a bə ka shakyi kintan̄ kə ki
kə gwu yibukumbéij yə bukumbéij nəki yεiŋ fa
kuku, ma bukumbéij kaŋaki juŋ yi Nyɔ maka bə
maa bəh kaŋ. Yəmaka num juŋ yi bεiŋ, yi num i bi
numki kiŋoksí kəbi.

² Si bukumbεiŋ kɔ fa i liɛ bukumbεiŋ kwɪŋki lɛ, kɔm bukumbεiŋ nəŋki na bəh ɳga a bə l̩h juŋ yi bεiŋ yə i bukumbεiŋ wə ka mbuŋ.

³ A bi numki jøbi wə bə bi ləhki yi i bukumbεiŋ wə, ma bukumbεiŋ bi ma chu numki bəh gwu yi yəə.

4 Si bukumbeiñ kεiñki bə nə i kintañ kə mə, bəñgəkə bə bukumbeiñ yeiñki bə fəki bukumbeiñ kwiñ bəh ḥga. Yi məñ a bukumbeiñ nəñki a bə bāayi bəmbunj bə bə kə i gwu yibukumbeiñ wə. Bukumbeiñ nəñki a bə l̄h num bə bεiñ i bukumbeiñ wə ka nəni kə ki bi kañaki kə kiñgəksi māe gwu yə yi kə i kpi.

5 Nyə kə wə wi kεiñsi bukumbeiñ i kwati bieñ biələ, wi nya bukumbeiñ bəh Kiñ'waka ki Baiñni ka njikəli wi kpañ i bieñ bichi biə wi jiə i bukumbeiñ.

6 Ayakadəiñ, buku ka numki jəbi wichi kiə già yələ na məñni kə. Buku kiəki lə a si buku nəki i gwu yələ wə i mbi wələ wə, buku kə na i dzəh yi dəəñ i Bah wə.

7 Buku fəki già num kəm shəm yə buku jiə i Nyə wə, a num kə kəm buku yeiñki wi.

8 Buku kañaki kə məñni i già yələ wə, yi ndzəñki lə a buku bee gwu yələ, i tsə numki buku bəh Bah i kwili wi wə.

9 Yi kə a kəñ buku numki bəh wi i kwili wi wə, nabə a buku kεiñki fa kuku, yaka kə a già yə buku tseiñki i yi wə, kə i fəki ka wi wəkəki ndzəñni.

10 Mbeinj Kìəki a bukumbeiñ bəchi kañaki i bi nūm i Klistus nshiñ wi sáka bukumbeiñ, ka mi wimu wimu bi kwati ḥgom wi i già yə wi nī fəki i gwu yələ wə, kəñ a numki yindzəñni nabə yichu.

Nəm i fəki ka bəni kεiñsiki già chəñ bəh Nyə

11 Si buku kiəki kəm già yə yi kə i lwaki Bah, buku məmsi i fə a bəni nūm i dzəh. Nyə lansiki kiəki lə bindzəñ bəni bə buku kə bə. Mih kwakaki a mbəiñ tə kiəki lə na bindzəñ i shəm yimbəiñ mə bəni bə buku kə bə.

12 Si buku dzakaki lə yi məŋ a buku nəŋki i chu jum wə i fukuki fięŋ fiə buku kə fi i mbəiŋ. Buku nyaki a dzəh i mbəiŋ i ghaŋsiki gwu kəm buku. Ayakadəiŋ, mbəiŋ ka ni kwati gia yə mbəiŋ kə i chukuli bəni bə bə kəksiki bəni bə bə yaksiki gwu i gia yə bə yəiŋki i bəni wə bəh dzákəh, a kəbi yə yi kə i shóm yibə mə.

13 A kabə num a kifwu kibuku nyaniki kə, yaka ki nyaniki kə kəm Nyə. A kabə num a ki nəmki lə, yaka ki nəmki kəm mbəiŋ.

14 Gia yə yi fəki ka buku tsəki i ninshiŋ bəh gia yə buku fəki akə kiŋkəŋ ki Klistus kə wi kaŋaki i bukumbəiŋ. Buku fəki yaka kəm buku lansi bum a mi wimū n̄ kpi i bəni bəchi bəiŋ, ka yi bi numki a bəni bəchi kə num bə kpi tə.

15 Wi n̄ kpi i bəni bəchi bəiŋ ka bə bə kəiŋki bəwəm, bə ma n̄ki i yibə wə. Ayakalə, ka bə bə kəiŋki bə nə nəni bə ni n̄ki i wə wi n̄ kpi fiəni dza i kpi wə kəm bə.

16 Ayakadəiŋ, i yisi i liə i tsə, buku chu tsəiŋki kə mi i dzəh yi mi wiwəm wə. Na yaka yi kabə num a buku n̄ num tsəiŋ Klistus i dzəh yi mi wiwəm wə, i liə buku chu tsəiŋki kə wi i dzəh yiwə wə yaka.

17 Gia yə yi kə, kə a mi wə wi chiŋni bəh Klistus, wi si num lə mi wimfiaŋ. Gia yikpu yichi tsə lə, yimfiaŋ dza.

18 Yələ lə yichi kə mfə wi Nyə wə wi fiəni dza bukumbəiŋ i wi wə asi wi n̄ kəiŋsi gia bukumbəiŋ bə tsə dzəh i Klistus wə. Ayaka wi nya buku bəh nəm i fəki ka bəni kəiŋsiki gia bəh Nyə.

19 Yi kə a, akə i Klistus wə Nyə n̄ kəiŋsiki gia bəh bəni i mbi wələ wə ka bə fiəni chu bəh wi. Ayaka

wi chu ñgwuŋ kə kpaŋ i chu bibə wə. Asi wi n̄i fə yakadəin̄ ka nya ntum wi wi keiñsini gia i buku kan̄, a buku fâkuki i bəni.

20 Bə buku lə fa i di bi Klistus wə, ayaka Nyɔ tsə i buku wə tsa bəni. Ayaka buku kwuŋki kan̄ i mbein̄ i yeli wi Klistus wə a mbein̄ fiəni kēiñsiki gia yimbəin̄ bəh Nyɔ.

21 Akə kəm bukumbəin̄ wi Nyɔ n̄i fə Klistus wə wi n̄i kiəki kə chu, i num chu, ka bukumbəin̄ bi dzə num chəŋ i Nyɔ nshiŋ kəm wi.

6

Bəŋgəkə bə Bəəl waiŋ ntum wi Jisəs Klistus n̄i yεiŋ

1 Si buku chiŋniki nəmki bəh Nyɔ, buku bə kwuŋ tə kan̄ i mbein̄ a kiə mbein̄ ki dzə kə shəm yindzəŋni yə Nyɔ chusiki i mbein̄ a yi fiəni chu gia yi kilələ.

2 Nyɔ n̄i kə wi dzaka a,
“Jəbi wə, jəbi wiwə mwi n̄i dzə kpein̄, mih nya ntuni
i wə.

Chəkə bi bwilini n̄i dzə kpein̄ mih gamti wə.”
Mbein̄ wâkəli, i liə kə jəbi wi ndzəŋni, wələ num chəkə bi mbwili.

3 Buku fəki kə gia yə yi kə i kəŋki dzəh yi mi widəkə. Buku fəki yakadəin̄ ka bə bi ma yεiŋ ñgbə widəkə i nəm wibuku wə.

4 Ayakalə, buku chusi gwu yibuku i dzəh yichi wə a buku kə bəni bə nəm bə Nyɔ. Buku chusi i dzəh yə buku kan̄aki shəm yεiŋ nalə i bəŋgəkə bəchi bə buku yεiŋki, bəh i jəbi wə gia ləkəki bəh jəbi wə dzəh lansi mən̄.

5 Bəni si twεiŋ lə buku, dza jəbi widəkə jiə buku i juŋ yi nsəŋ mə, bəni dza dzə nəŋ buku bəh ndani.

Buku si chəkə gwu i nəm wə, buku dza nchəkə nə bəh ntsəŋə, i jəbi widəkə wə buku kpi dzəŋ.

6 Buku chusiki tə a buku kə bəni bə nəm bə Nyə i dzəh yibuku yi nəni yə yi bainki bəh si buku kiəki gia kəm Nyə, bəh si buku kaŋaki shəm, bəh si buku kaŋaki shəm yindzəŋni i bəni wə. Buku nəki biəli asi Kiŋ'waka ki Bainji chusiki, buku kəŋ bəni bəh kiŋkəŋ ki ŋkəŋ.

7 Buku si dzaka shəŋ a ndzaka wi ŋkəŋ, fə gia i ŋga bi Nyə wə. Buku si kaŋa nəni ki chəŋ ki num ka bieŋi bi jum i tsəŋi yiləkəli wə bəh i tsəŋi yi kimiəkə wə.

8 Buku si chusi lə bəni bə buku kə, kəŋ bəni kəksiki buku kəŋ bə ma kəksiki, kəŋ bə dzakaki gia yichu kəm buku nabə yindzəŋni. Bəni si dzə buku a buku kə bəni bəntəkə, ayakalə buku num bəni bə ŋkəŋ.

9 Bəni si dza num ka bə kiəki kə buku, ayakalə bəni kiəki lə buku na bindzəŋ. Buku si dza yeŋi a buku kə bieŋi bi kpili, ayakalə mbəiŋ yeŋi buku keiŋ bəwəm. Bəni si dza nya ŋgəkə i buku, ayakalə bə wəŋ kə buku.

10 Buku kə aka bəni bə bə kə i nshəiŋ wə, ayakalə buku laŋ jəbi wichi, num aka bəni bə kifuu, ayakalə buku fə bəni bəduli num bəni bə kpo. Buku si num aka buku kaŋaki kə na fiŋ fidəkə, ayakalə buku kaŋa bieŋi bichi.

11 Bəni bə Kolen, buku dzaka lə i mbəiŋ, na nyumi gia yidəkə. Buku weli shəm yibuku yasi yi i mbəiŋ.

12 A ka baŋ dəkə buku shəm yibuku i mbəiŋ. A baŋ mbəiŋ shəm yimbeŋ i buku.

13 Mih dzakaki i mbəiŋ ka bwa bəŋ a, mbəiŋ fə a liŋ asi buku si fə i mbəiŋ, wəli tə shəm yimbeŋ i

buku, asi buku wéliki i mbéinj.

Kiə mi wi bumni ki chîjnì kə bəh mi wə wi kəka mi wi bumni

¹⁴ Kiə mbéinj ki chîjnì kə bəh bəni bə ka bum dékə. Yi kə a già yi chən bəh yichu kə nyani dəinj i numki fięj fimu a? Baijnì bəh jisi kə dəinj i kaŋaki kichiŋni a?

¹⁵ Yi kə a Klistus bəh Belial* kə dəinj i numki dzaka kimu a? Fięj fi fí kə chîjnì mi wi bumni bəh wə wi ka bum dékə kə na nə?

¹⁶ Juŋ yi mfə già yi Nyɔ yi kə kaŋaki nə i fə bəh mimɔsə mi mbi wələ a? Mbéinj kiəki a bukumbéin kə juŋ yi fəni yi già yi Nyɔ yə yi kaŋaki nəni. Yələ lə num asi Nyɔ n̄i dzaka a,

“Mih ni nəki i bə wə,
nyani i bə kintəən̄.

Mih kə Nyɔ wibə,
bə num bəni mbən̄.”

¹⁷ Ayakadəinj, Bah dzakaki a,
“Mbéinj bùku i bə kintəən̄, mbéinj nûmki chi chi i bə
wə.

Kiə mbéinj ki kôm kə fięj fi kinyęj,
ayaka mih n̄i ka dzə mbéinj.

¹⁸ Mih ni numki Ba wimbeinj,
mbéinj num bwa mbən̄ bənyuku bəh bəkaňa.
Yələ già dzaka Bah wə wi kaŋaki Nga Bichi.”

7

¹ Nséinj yiŋ yi shəm, si Nyɔ kə wi nya biŋkaka biələ i bukumbéinj lə, bukumbéinj wâkə bwili bięinj bichi biə bi bəkəlikì gwu yibukumbéinj bəh kiŋ'waka

* **6:15** Yəli wələ a Belial kə yəli wi Satan widəkə.

kibukumbəinj. Bukumbəinj bâinjki i tsâ bûku asi bukumbəinj nəki i nlwa wi Nyɔ wə.

Bəəl wəkə ndzəŋni a bəni bə Kəlen kwuni shóm yibə

² Mbəinj wêli shóm yimbəinj i buku. Buku ka fə dəkəgia yichu yidəkə i mi widəkə. Buku ka seinjsi dəkəfieŋ fi mi widəkə, na i dzi fieŋ fi mi widəkə.

³ Mih dzakaki kə lə a mih jiəki mbəinj i ŋgəkə wə. Mih si dzaka lə i mbəinj a mbəinj kə shəm yibuku, kən a numki i kpi nabə i baan wiwəm, bukumbəinj ni baan a chiŋni wə.

⁴ Mih jiə shəm yiŋ i mbəinj nalə. Mih kaŋaki lə kiŋghaŋsi ki gwu kimbum kəm mbəinj. Shəm yiŋ dəki lə nalə kəm mbəinj. I kintəəŋ ki bəŋgəkə bəchi bə buku yeinjki mih wəkəki num a ndzəŋni.

⁵ Na si buku n̄ liə i kwili wi Masedənia wə, buku n̄ ka waka. Buku n̄ kwatiki bəŋgəkə bimbu bichi. Bəni n̄ nəŋki lə buku bəh dzaka, buku kaŋa nlwa i shəm yibuku wə.

⁶ Ayakalə, Nyɔ wə wi dəsiki shəm yi bəni bə bə kə i nshəinj wə dəsi shəm yibuku bəh ndzə wə Taytus n̄ dza.

⁷ A n̄ kəkə a ndzə wi shəŋ wə wi n̄ dəsi shəm yibuku. A n̄ kə tə dzəh yə mbəinj n̄ dəsi tə shəm yi yeinj. Wi n̄ fuku i buku a mbəinj nəŋki lə nalə i yeinj mih, bəh si mbəinj kə bəh nshəinj i mbəinj wə i gia yə yi n̄ num, bəh si mbəinj kaŋaki kiŋkəŋ i mih. Si mih wəkə yakadəinj, mih bə wəkə ndzəŋni nalə.

⁸ A kabə num na a kiŋwakti kə mih n̄ nyaka i mbəinj n̄ fə a mbəinj numki nshəinj nshəinj, yaka yi nyaki kə mih bəh ŋgəkə. Ayakalə, yi n̄ nya mih bəh ŋgəkə, kəm mih yeinjki a kiŋwakti kiŋ kə n̄ fə

mbεiŋ bá num nshεiŋ nshεiŋ. Ayakalə, mbεiŋ ní kə a nshεiŋ nshεiŋ a i jəbi wi juli wə.

⁹ Mih ka wəkəki ndzəŋni i liə, a num kə kəm mbεiŋ ní kə bəh nshεiŋ. Akə kəm nshεiŋ yələ ní fə mbεiŋ kwuni shóm yimbεiŋ. Mbεiŋ ní kaŋaki nshεiŋ a num i dzəh yə Nyə nəŋki. Ayakadəiŋ, buku ní ka fə dəkə gia yichu yidəkə i mbεiŋ.

¹⁰ Mi kabə kaŋaki nshεiŋ i dzəh yə Nyə nəŋki, ma yi ni fə wi kwuni shəm yi. Ayaka yələ ni dzə num bəh mbəiŋ i wi, yi ni dzə kə bəh gia yə wi ni dəki gwu yεiŋ. Ayakalə, mi kabə kaŋaki nshεiŋ a num i dzəh yi bəni bə mbi wə, ma yi ni dzə num bəh kpi i wi.

¹¹ Mbεiŋ yεiŋ gia yə nshεiŋ yə a num yə Nyə nəŋki dzə bəh yi i mbεiŋ. Mbεiŋ yεiŋ si mbεiŋ dzə gia bəh shəm yi shilini. Mbεiŋ yεiŋ tə si mbεiŋ fə gia yichi i chusi a mbεiŋ kaŋaki kə kaŋ i gia yichu wə. Mbεiŋ yεiŋ si gia yiwə lə mbεiŋ. Mbεiŋ yεiŋ nlwa wə mbεiŋ kaŋa. Mbεiŋ yεiŋ shóm yimbum yə mbεiŋ kaŋaki i yεiŋ i mi h wə. Mbεiŋ yεiŋ shóm yə mbεiŋ kaŋaki i fə gia yi chəŋ. Mbεiŋ yεiŋ tə ɻkaiŋni wi ɻgəkə wə mbεiŋ ní nyaki i mi wə wi ní ɻgbə. I gia yichi wə mbεiŋ chusi a mbεiŋ kaŋaki kə kaŋ i gia yiwə wə nalə.

¹² Ayakadəiŋ, namana yaka si mi h ní nyaka kiŋwakti kə i mbεiŋ yi məŋ a mi h ní nyaka kəm wə wi ní fə i fikpəŋ, nabə wə bə ní fə fikpəŋ i wi. Mih ní nyaka ka mbεiŋ kə i chúsi gwu yimbεiŋ i Nyə nshiŋ a mbεiŋ nya gwu yimbεiŋ i buku.

¹³ Ayakadəiŋ, yələ fə shəm yibuku bá də.

I kpεiŋsi i shəm yi dəli yiwə wə, buku chu wəkə ndzəŋni nalə kəm kinsanlı kə Taytus wəkəki kəm mbεiŋ bəchi fə shəm yi bá də.

14 Na si mih nî ghañsiki gwu kôm mbeinj i Taytus, mbeinj nî ka ñgamsi dækâ mih. Kinjhañsi ki gwu kâ buku nî shiki ghañsiki kôm mbeinj i Taytus ki chusi a, akô kinjkôñ. Yi num a liñ si gia yichi yâ buku nî shiki dzakaki i mbeinj kô tê ñkôñ.

15 Wi Taytus si yinti asi mbeinj bêchi nî wôkôki i wi, bêh si mbeinj nî dzô wi bêh nlwa nêñni, wi ni chu kôñ lê mbeinj tsâ kaasi.

16 Mih tê wôkôki lê ndzøñni kôm mih jiæ mfi mbiñ i mbeinj, tsâ kaasi.

8

Ntæfi si bæni bæbumni kô i nyâki kinya i bæni bædækô

1 Bwa bæ nih bæbuku, buku nêñki a mbeinj kîë già yê ñgamti wi Nyô fæ i bijuñni bi bæni bæ bumni bæ bæ kô i kimbu ki Masedønia.

2 Bængækâ bælækeli mæmsi lô bæ na bæh ñga. Ayakalæ, kinsaŋli kimbum kæ bæ kaŋaki fæ bæ weli kaŋ yibæ yichi i bæni bædækô nalæ, na si bæ kô i kifuu kilækeli kintæøñ.

3 Gia yê mih kô i dzaka kô a, a nî kwaka bæ a bæ nyâ kinya asi ñga bibæ kô. Jæbi wæ bæ nî nêñki i nya bæ nya bi dutsæ si bæ nî kô i nya.

4 Bæ ni tsa i buku bæh shæm yibæ yichi a buku nyâ bæ bæh dzæh i jiæ kaŋ i næm wælæ i tæbi bæni bæ akô bæ Nyô.

5 Bæ nî fæ già i dzæh yê buku nî kwakaki kæ a bæ kælæ i fæ. Bæ nî yisi nya num gwu yibæ i Bah, ka nya tæ i buku si Nyô nêñki.

6 Ayakadæñ, buku ka tsa Taytus asi wi nî yisi næm wælæ i mbeinj kintæøñ, a wi tsâki a ninshinj i gâmti mbeinj i kaasi næm wi ñgamti wælæ.

⁷ Si mbəiŋ təksiki kiəki i fə gia yichi na bindzəŋ, già yə yi kə i kimbu ki bumni wə, yə yi kə i kimbu ki dzakani wə, yə yi kə i kimbu ki mfi wə, yə yi kə i kimbu kiŋkəŋ i fə gia, bəh yə i kimbu kiŋkəŋ kimbeiŋ i buku, buku bá nəŋ a mbəiŋ lansi kiə tə i weli kaŋ yimbeiŋ nalə i nəm wi ŋamti wələ.

⁸ Mih dzakaki kə yələ nya num nchi. Mih məmki i yeiŋ tə a kiŋkəŋ kimbeiŋ kə tə ki ŋkəŋ i sini bəh kiŋkəŋ kə bəni bədəkə kaŋaki i fəki gia yidəkə yeiŋ.

⁹ Mbəiŋ si kiə lə shəm yindzəŋni yə Bah wibukumbəiŋ Jisəs Klistus n̄i kaŋaki. Na yaka si wi n̄i kə mi wimbum yi dza num a wi fiəni chu mi wi kifuu kəm mbəiŋ, ka kifuu ki fə mbəiŋ fiəni chu bəni bəmbum.

¹⁰ I già yələ wə kəm kinya mih nəŋki i nya wuŋ ntəfi. Yi kə chəŋ a, akə mbəiŋ bə mbəiŋ n̄i yisi i jia yi tsəni wə i fə gia yidəkə, a kəbi shəŋ a fəki gia, mbəiŋ tə kə bəni bə ninshiŋ i yisi kaŋa kiŋkəŋ i fə già yidəkə.

¹¹ Mbəiŋ tsəki a bəh yi i ninshiŋ mbəiŋ kaasi nəm wiwə, ka jəbi wə mbəiŋ bi ka kaasi biəli fięŋ fiə mbəiŋ kaŋaki, yi bi ka nyani gvu wimu bəh kiŋkəŋ kə mbəiŋ kaŋaki i fə già yidəkə.

¹² Mbəiŋ kīəki a mi kabə kaŋa kiŋkəŋ i nya, ma Nyə ni dzə kinya kiwə biəli fięŋ fiə wəmaka si kaŋaki i nya, wi biəli kə biein biə mi kaŋaki kə.

¹³ Mih dzakaki kə yələ a jəbi wə mbəiŋ nyaki i gamti bəni bədəkə mbəiŋ kpi lə kpini. Akə già i fə bimbu bichi numki a liŋ.

¹⁴ Si mbəiŋ kaŋaki biein i liə bi shuku i kuku, ayaka bəni bədəkə dzaa, mbəiŋ kələ i gâmti bə. Ka jəbi wə bə ni kwati tə bi dutsə, mbəiŋ dzaa, bə ni gamti mbəiŋ. Ayakadəiŋ, bimbu biwə bichi ni num

liŋ.

¹⁵ Yi kə asi bə nyaka a,
“Mi wə wi n̄i juŋni bi dutsə,
n̄i ka kwati dəkə bi dutsəsi.
Ayaka mi wə wi juŋni twəsi,
n̄i ka kwati dəkə bi sənitsə.”

Bəəlfaaq Taytus i Kəlen

¹⁶ Mih nyaki kiyəŋni i Nyə wə wi jiə kiŋkəŋ
kimbeinj i shəm yi Taytus wə yi num a liŋ ka yə mih
kaŋaki i mbəinj.

¹⁷ Wi ka bum dəkə i dzə i mbəinj kəm alə a buku
tsa wi. Wi dzəki i mbəinj i kiŋkwaka ki wə, asi wi n̄i
kə wi si kaŋa lə kiŋkəŋ nalə i mbəinj.

¹⁸ Buku faaŋki wi bəh waiŋnih wibuku wə bə
kiəki wi nalə i kintəəŋ ki bijuŋni bi bəni bə bumni
bichi kəm ntum wi ndzəŋni wə wi nyaniki fukuki.

¹⁹ A kəbi a yəmaka shəŋ kəm wi. Wi kə tə mi wə
bijuŋni bi bəni bə bumni kə bə babwili a wi nyaniki
buku bə si buku nyaniki fəki nəm kəm ŋgamti wələ.
Nəm wələ kə i fə a bəni nyaki kiŋkəksi i Bah mwi,
bəh i chusi a buku kaŋaki lə shəm i gamti bəni
bədəkə.

²⁰ Buku kəŋki kə a gia yidəkə numki yə mi widəkə
dzakaki kəm buku kəm kinya kimbum kələ buku
nəmki yεiŋ lə.

²¹ Buku məmsi na bindzəŋ i fə num gia yə yi kə
chəŋ a kəbi a i Bah nshiŋ shəŋ. Buku məmsiki i fə
yi chəŋ tə i bəni nshiŋ.

²² Buku faaŋki tə waiŋnih wibuku widəkə bəh bə,
num buku məmsi lə wi kiŋkani kiduli i dzáh yiduli
wə, ka yεiŋ a wi kaŋaki lə shəm i fəki gia. I liə wi
kaŋaki lə kiŋkəŋ nalə i mbəinj, kəm wi jiə shəm i
mbəinj wə nalə.

²³ Mi ka Taytus kô mi wê buku wi nyaniki gvu wimu wi chu num tâ mi wê buku wi nômki fiëñfimû, i gamtiki mbeïñ. I kimbu ki bwa bê nih bëbuku bëdëkô bëlë, bô kô bëni bê ntum bê bijuñni bi bëni bê bumni ayaka bô fê ka kinjökni tsëki i Klîstus wê.

²⁴ Ayakadæïñ, mbeïñ chûsi kinjökñ kimbeïñ i bô, ka bijuñni bi bëni bê bumni yêñj a ñghañsi wi gwu wê buku nî ghañsiki kôm mbeïñ kô chëñj.

9

Nyô kôñki lô mi wê wi nyaki kinya ki bôh kinsañli

¹ Yi si chu kôkâ i mih i nyâka i mbeïñ kôm nôm wâlê i tôbiki bëni bê akô bê Nyô i Judea.

² Mih kiëki lê a mbeïñ kañaki lê kinjökñ i tôbi bô. Ayaka akô gia yiwô yê mih ghañsiki gwu i bëni bê Masedônia kôm mbeïñ, dzaka a mbeïñ i kimbu ki Akëya wê nî kô num mbeïñ nî keiñsi lô i tôbi bô a keiñ na i jia yi tsëni wê. Kinjökñ kâ mbeïñ kañaki i nyaki ki fê tâ shôm yi bëni bëduli i bô kintæñ dza beïñ i nya wê.

³ Ayakalê, mih faañki bwa bê nih bëbukumbœïñ bëlê i mbeïñ ka kinghañsi ki gwu kâ buku kañaki kôm mbeïñ i gia yêlê wê ma ni numki gia yi kilôlô. Mih faañki bô i mbeïñ ka mbeïñ numki num mbeïñ keiñsi gwu asi mih nî dzaka a mbeïñ num.

⁴ Asi møy yaka, yi dzê num a mih bâh bëni bê Masedônia bëdëkô ka nyô i dzê yeiñ mbeïñ maka mbeïñ keiñsi gwu, ma kinjömni kiwô ni num dæñ i buku wê, i kighë i mbeïñ bê buku jiëki fwu i mbeïñ a?

⁵ Akô gia yê yi fâ a mih kwaka a yi ndzôñki lô a mih tsa bwa bê nih bëbukumbœïñ bëlê a bô dzê i

ninshinj i dzâ kêinjsi kinya kôlè jôbi keinj wâ mbeinj nî kaka i nya. Ayakadainj, kinya kiwô ni numki num mbeinj keinjsi lô a, akô kinya kâ mbeinj nyaki bâh kinjkôj kimbeinj, a kôbi a bâ chiniki mbeinj chinini.

6 Mbeinj kwâka gia yôlè, mi wâ wi gbeli twesi, wi bi kôh a twesi, mi wâ wi gbeli biduli, bi kôh tâ biduli.

7 Mi wimu wimu i mbeinj wâ kañaki i nyâ si wi kô wi kwaka i shêm yi wâ. Mi ma nyâki wi gûku gwu nabâ nyaki ka bâ chiniki wi chinjni. Mbeinj kôeki a Nyô kôñki mi wâ wi nyaki bâh kinsaŋli.

8 Nyô kôlè i duksi mbeinj bâh bieinj bichi i fê a bi duki, ka mbeinj ni kwatiki bieinj bichi jôbi wichi bi kpeinj i mbeinj bâchi, ka mbeinj fêki bânom bâ ndzôñni bâchi yeinj.

9 Yi kô asi bâ nyaka a,
“Wi shuku kinya shukuni i bâni bâ kifuu,
mfâ wi wi chæñ bi baanj a numki jôbi wichi.”

10 Nyô wâ wi nyaki ñgôkô i mi wi khâ bâh bieinj bidzini bâ dzi, wi ni nya tâ wi chu kpeinjsi bângôkô bâ bieinj bimbeinj, wi ni fâ nôni kimbeinj ki chæñ ni dzâ bâh ñkôh widuli.

11 Nyô ni fâ tâ ma mbeinj numki bâni bâmbum i dzâh yichi wâ, i fâ a mbeinj weli kañ yimbœinj i bâni ka bâni ni nyaki kiyôñni i Nyô jôbi wâ bâ ni kwati kinya kôlè i kañ yibuku wâ.

12 Nôm wimbeinj wi ndzôñni wôlè mbeinj nômki, lâ dzâki kâ a bâh gia yâ bâni bâ bâ kô bâ Nyô nêñki shæñ, wi fêki tâ bâni ka nyaki kiyôñni i Nyô i dzâh yiduli wâ.

13 Nôm wôlè ni chusi lâ bâni bâ mbeinj kô bâ, ayaka bâni ni kôksiki Nyô tum bikum bi i ñ'wôkô wâ mbeinj wôkôki ntum wi ndzôñni wôlè kôm Klistus

wə mbεiŋ təbiki wi. Bə num i bi tum tə bikum bi Nyə asi mbεiŋ wəli kaŋ i bə bəh i bəni bədəkə wə bəchi.

¹⁴ Bə ni tsaki i mbεiŋ, shám yibə num i mbεiŋ wə nalə kəm ŋgamti wi Nyə wə wi kə i mbεiŋ wə du ka tsaki tsəni.

¹⁵ Bukumbεiŋ nyâki kiyəŋni i Nyə i kinya ki kimbum kə wi kə wi nya mi kəbi i fuku.

10

A saiŋbwili Nyə Bəəl a wi nûm waiŋ wi ntum wi Jissəs Klistus

¹ Mih Bəəl mwi, kwunjki kaŋ i mbεiŋ i kimbəni wə bəh i dzəh yi bənini i Klistus wə. Akə mih wə bə dzakaki a jəbi wə mih kə i dzəh yi dəəŋ mih ka dzakaki gia mih bwaŋ i mbεiŋ, jəbi wə mih dzə i mbεiŋ nshinj, mih ka bəniki.

² Mih tsaki mbεiŋ tsani a jəbi wə mih ni dzə, kiə mbεiŋ ma ni fə a mih ləki bəh mbεiŋ, si mih kə i ləki bəh bəni bə bə kwakaki a bə fəki gia biəli num kiŋkwaka ki bəni bə mbi wələ.

³ Akə ŋkəŋ a buku nəki i mbi wələ wə, ayakalə buku jwəki kə jum yibuku si bəni bə mbi wələ jwəki.

⁴ Biεiŋ biə buku jwəki jum yibuku yeiŋ a kəkə bi mbi wələ. Biεiŋ biə buku jwəki jum yeiŋ bi kaŋa ŋga bi nyə dzə i Nyə wə, i bwinjyiki di kiləkəli yeiŋ.

⁵ Buku si dzə biεiŋ bi jum biələ bwinjyi bəŋgukuli bə bəni ŋgukuliki yeiŋ, shisi na kinainj kiŋghaŋsi ki gwu kə ki baŋki bəni i kiə Nyə, tum dzi biŋkwaka bi bəni fə bi wəkə num i Klistus.

⁶ Jəbi wə mbεiŋ chusi a mbεiŋ si wəkə lə i Klistus bəh shám yimbeiŋ yichi, i jəbi wiwə wə buku ka ni

nya ɳgəkə i mi wichi wə wi kεiŋki wi ləkə bəh fwu i Klistus.

⁷ Mbeinj tsεinj gia yə yi kə i mbeinj nshinj! Mi ka kiəki na ɳkən a ɳgaiŋ kə mi wi Klistus, wi kíəki a si wi kə mi wi Klistus, kə ayaka tə si buku kə.

⁸ Mih ka lansi dza kabə ghaŋsi gwu twesi kəm ɳga biə buku kaŋaki a num biə Bah nya, mih ma ni numki bəh kiŋgəmni. Nga biələ kə i maa mbeinj maani bəh bi a kəbi i shayi mbeinj shayini.

⁹ Mih nəŋki kə a, yi chūsiki ka mih gumsiki mbeinj bəh biŋwakti mbinj.

¹⁰ Mih dzakaki yələ kəm bəni bədəkə dzakaki kəm mih a, “Wi si nyaka biŋwakti bi ləkə bi lə, ayakalə jəbi wə wi dzə i bəni nshinj wi ka bəniki, ayaka ndzaka wi si kpeinj kə.”

¹¹ Bəmaka bəni kíəki a gia yə buku dzakaki i biŋwakti wə jəbi wə buku kəkə feinj, akə a yi buku ni fə i jəbi wə buku dzə.

¹² Buku si sini kə bəh i fəkəniki gwu yibuku bəh bəni bədəkə bə bə dzakaki bəh dzaka kibə feinj fiə bə kə fi. Asi bə si sini gwu yibə a bə bə chu fəkəni gwu yibə a bə bə yi chusiki a bə kiəki kə gia yidəkə.

¹³ Yi Buku kə buku ghaŋsiki kə gwu i danj ji. Buku ghaŋsiki gəksiki i ji biə Nyə nya i buku kaŋ i nəm i dzə buku na i mbeinj wə.

¹⁴ Buku si danj kə num ji si buku dzəki bukuki i mbeinj wə. Buku n̩i kə bəni bə ninshinj bə bə n̩i nyani bəh ntum wi ndzəŋni kəm Klistus i dzə buku i mbeinj wə.

¹⁵ Buku ghaŋsiki kə gwu tsə ji, yi num a buku ghaŋsiki kə i nəm wə a fə bəni bədəkə. Ayakalə, gia yə buku tsεinjki tsəki i ninshinj kiə si bumni bimbeinj

kəki tsəki a ninshinj, kə a linj si kimbu kibuku ki nəm i mbəinj kintəən ni kəki tsəki tə i ninshinj bindzəən.

¹⁶ Ayakadəinj, buku ka ni danjsi tsə di bimbeinj tsəni i fukuki tsəki ntum wi ndzəənji tsə i bimbu bidəkə wə, yi chu num kə a buku ghaŋsiki gwu i bənəm bə bə nəm i di bi mi widəkə wə.

¹⁷ Yi kə num asi bə nyaka a,
“Jəbi wə mi chəkəki kijum,
wi chəkəki num i gia yə a fə Bah yi.”

¹⁸ A kəkə mi wə wi chusiki gwu yi a ŋgaij kə mi wi chəən wi kə mi wi chəən i Bah nshinj. Akə num mi wə Bah yεiŋki a wi kə chəən i wi nshinj.

11

*Bəəl bəh bəni bə bə nyiki ntəkə a bə kə bwa bə ntum
bə Jisəs*

¹ Mih tsaki a mbəinj bēe mih ma mih dzaka ndzaka wi kiyuŋ lə twəsi. Mntee mbəinj bēe!

² Mih kaŋaki lə dzékəh yi bukuni yi Nyə bəh mbəinj. Mbəinj kə i mih ka shu wi wainkpaŋni wə wi kεiŋki ayaka, wə mih kə mih kaka i nya wi i minyuku wimu wə wi kə Klistus.

³ Ayakalə, mih lwaki a linj asi juŋj n̩ wəli fwəkyi Iff, bə bi bəŋ shakyiki lə mfi bimbeinj i bee dzəh yə yi kə yi ɣkəŋ num tə yi baiŋni yə mbəinj biəliki Klistus yεiŋ.

⁴ Mih dzakaki lə kəm mbəinj dzəki a gia yichi dzəni. Mi ka dza dzə kabə fukuki kəm Jisəs widəkə chi a kəbi wə buku n̩ fukuki i mbəinj, nabə i kin'waka kidəkə chi a kəbi kə mbəinj n̩ dzə i Nyə, nabə ntum wi ndzəənji widəkə chi a kəbi wə mbəinj n̩ dzə i buku, yaka mbəinj ni dzəki a dzəni.

5 Mih kwakaki kə a bəni bə mbeinj bəəŋki a bə kə bəkətu bə bwa bə ntum bə Jisəs a bə tsəki lə mih.

6 Yi kabə num na a mih kiə kə ndzaka wə bəh lani num lanini, yəmaka məŋ a mih kiəki kə gia yidəkə kəm Nyə. Yələ kə gia num buku n̄i chusi lə yi i mbeinj i dzáh yichi wə bəh i gia yichi wə.

7 Si mih n̄i fukuki ntum wi ndzəŋni wi Nyə i mbeinj kilələ ŋgəm widəkə kəbi, yaka kə a mih n̄i fə num chu i shisi gwu yiŋ yaka, ka mih dzasi mbeinj i beinj na?

8 Mih kələ i dzaka a mih n̄i chwəki num chwəni i kijunji ki bəni bə bumni bədəkə wə, si mih n̄i dzəki ŋgamti i bə, nəm num i mbeinj.

9 Jəbi wə mih n̄i kə bəh bukumbəinj, mih n̄i ka jiə dəkə ntiə widəkə i mi widəkə i mbeinj wə, jəbi wə mih n̄i dzaki fięŋ. Bwa bə nih bəbuku bə bə n̄i nyə dzə i Masedənia n̄i nyaki lə bieinj bichi biə mih n̄i nəŋki. Ayakadəinj, i gia yichi wə mih n̄i nəiŋ i jiə ntiə i mbeinj wə. Ayaka yi kə asi mih n̄i nəiŋki yaka.

10 Asi ŋkəŋ wi Klistus kə i mih wə, mi widəkə kəkə i bimbu bimbəinj wə i Akeya wə wi kə i baŋ dzaka kəŋŋi i gia yə mih ghaŋsiki gwu yeinj.

11 Mih n̄i nəiŋki ŋgamti i mbeinj lə kəm nə a? Yaka mih kəŋki kə mbeinj na? Mih kəŋki lə mbeinj nalə Nyə kiə yakadəinj.

12 Gia yə mih fəki mih ni baŋ a fəki, ka mih təiŋki gwu yi bəni bə bə nəŋki i dzəki a buku bə kə liŋ bəh mih i gia yə bə ghaŋsiki gwu yeinj.

13 Bəmaka bəni kəkə bwa bə faaŋni bə Klistus bə ŋkəŋ. Bə kə bəni bə nəm bə fwəyini. Bə dzə Klistus kəŋ i shi cheinj a bə kə bwa bu bə ntum.

14 Ayaka yələ chu məŋ gia yi kanjyini. Na Satan mwi si kəŋ lə naka i shi cheinj a ŋgaiŋ kə chinda wi

mbainj.

¹⁵ Ayakadəinj, a kəkə già yimfian jəbi wə bəni bu bə nəm kwuni gwu yibə i num ka bəni bə bə laniki bəni si nəni ki chən kə. Kinjəksi kibə bi numki asi kimfə kibə kə.

Bəəl ghañsi gwu kəm bəñgəkə bə wi n'i yeñjki

¹⁶ Mih chu chukuli a, kiə mi ki dzə kə mih a mih kə kiyuñ. Ayakalə, mbeinj ka dzə na mih ka kiyuñ, mbeinj dzə mih asi mbeinj kə i dzə kiyuñ, ka mih tə ni ghañsi gwu twəsi ka kiyuñ.

¹⁷ Gia yə mih dzakaki kəm yi mih ghañsi gwu yεiñ bεiñ lwa kə, mih dzakaki kə bəh ηga bi Bah. Mih dzakaki aka kiyuñ.

¹⁸ Si bəni bəduli ghañsiki gwu i dzəh yi bəni bə mbi wələ, yaka mih tə ni ghañsiki lə yinj gwu.

¹⁹ Mih dzakaki yələ kəm mbeinj dzəki biyuñ bəh kinsanlı dzaka a mbeinj kanjaki lə mfi!

²⁰ Mbeinj bee a bəni dzəki mbeinj mbeinj fiəni chu mfá yibə, ka bə dziki i mbeinj wə yaka i mbeinj bεiñ, ghañsi gwu, twεiñ kanj i mbeinj funj.

²¹ Mih kanjaki lə i dzaka a, kinjəmnı kwaki lə mih a buku n'i yinjni kə fibuku bəni bə kikpəñ fə kə yaka!

Ayakalə, già yidəkə kabə num yə mi məmsi i ghañsiki gwu yεiñ, yaka mih tə ni məmsi lə i ghañsi gwu i yəmaka wə.

²² Bəni bəwə kabə num bəni bə Hibulu, yaka mih tə kə widəkə. Bə kabə num bəni bə Islae, yaka mih tə kə widəkə. Bə kabə num bəni i chwəñkjijuñ ki Ablaham wə, yaka mih tə kə widəkə.

²³ Bə kabə num bəni bə nəm bə Klistus, yaka mih tə tsəki lə bə tsəni i yəmaka wə. (Mih lansiki dzakaki yələ ka mi wi dzali). Mih nəm lə tsə bə

bəchi, mih tsə i nsəŋ mə tsə bə, bə twεiŋ mih tsə bə, kpi tsə mih i ɳkaiŋni ɳkaiŋni wə.

24 Bəju twεiŋ mih bəh miŋgaŋa num bəkwu kiŋkani kite, ntweinj wimu num a baanj a figbaŋa fimu i buku miŋgaŋa mbaŋnyani. **25** Bəlum twεiŋ lə mih kiŋkani kitali bəh bəmbəŋ, bəni bədəkə tumyi mih bəh kitəh ɳkpaaŋni wimu. Ngwuki shakyi kiŋkani kitali bəh mih, mih nə i kinchwə kimbum kintəəŋ nchəkə buku shi feiŋ.

26 I bənyani bəduli bə mih nyani mih bəiŋ i nləŋ wi bəkə, mih bəiŋ i kpi i bəji kaŋ, mih bəiŋ i kpi i kintəəŋ ki bəni mbenj bə kwili, bəh i kintəəŋ ki bəni bə dzəni wə, mih bəiŋ i kpi i kintəəŋ ki kwili mə, mih bəiŋ i kpi i chwa, mih bəiŋ i kpi i kinchwə kimbum kintəəŋ, mih bəiŋ tə i kpi i bwa bə nih bə ntəkə kintəəŋ.

27 Mih nəm na bəh ɳga bəŋŋi ka wəkə i gwu yinj wə. Mih nə bəh ntsəŋə i kiŋkani kiduli wə. Mih yeŋ fięŋ fia bə bəŋŋki a dzəŋ bəh kindəŋ ki wəmni. Mih nə kaŋ yiduli dzi kə fięŋ, nə i fiękə wə mbuŋ kəbi.

28 I chu kpεiŋsi i yəmaka bεiŋ, mih kə i ntə cheiŋ chəkə bichi kəm bə biŋkwaka biə mih kaŋaki i bijuŋni bi bəni bə bumni bəchi.

29 Jəbi wə mi kabə bəhyi, mih tə ka bəhyiki. Mi ka fə mi widəkə fə chu yi ka ləki mih nalə.

30 Yi kabə num a mih kaŋaki lə i ghaŋsiki gwu, mih ni ghaŋsiki i gia yə yi chusiki mbəhyi wuŋ.

31 Nyə kiəki lə a mih nyiki kə ntəkə. Akə wi Nyə wi Ba wi Bah Jisəs. Kiŋkəksi nûm i wi jəbi wichi kiŋgəksi kəbi.

32 A n̊i kə i jəbi wə mih n̊i kə i Damaskus, mi wi nsaka wə wi n̊i kə i ɳkuŋ Alətas cheiŋ ni dzaka a

bəni gbâ mih i dzaka ki mbaiñ kikwili wiwâ i kwâ mih.

³³ Ayakalâ, bəni dzâ mih jië i kah mæ, ka bwili shisi mih i dzəñjë yi mbaiñ wæ, mih ka təsi buku i wi kanj.

12

Bieñj ka ndəmsi bəh ya Bah nî chusiki i Bəøl

¹ Mih kanjaki lâ i ghañsiki gwu i tsəki a ninshinj na yaka si mbee widəkâ kôkâ yeñj. Mih ki tsəki a ninshinj i dzakaki kôm bieñj ka ndəmsi bəh bieñj bi nyumini bië Bah nî chusiki i mih.

² Mih kiëki lâ mi wi Klistus widəkâ wæ Nyâ nî chufi dzâ wi ka yaka tsə bəh wi i bieñj i biyəmti bitali wæ.* Daiñ kô jía jwəñfi ntso yina si gia yiwâ nî num. (Yuwidəkâ wi nî yaka feñj bəh gwu yi, ma wi nî kôkâ i gwu yi wæ, mih kiëki kâ. A kiëki a Nyâ shəñ).

³ Mih nəñki i chu kpeñjsi a, mih kiëki lâ mi wiwâ, (yuwidəkâ wi nî yaka i gwu yi wæ, ma wi nî ka yaka dəkâ i gwu yi wæ, mih kiëki kâ. A kiëki a Nyâ shəñ).

⁴ Nyâ nî chufi wi yaka tsə bəh wi i di bi kinsanlı bi Nyâ wæ, wi wəkâgia feñj a num yâ mi kôkâ i dzaka. Ayaka gia yiwâ num yâ bə ka nya dəkâ ñga i mi wiwâm i dzaka.

⁵ Akâ mi ka wəmaka mih kâ i ghañsiki gwu kôm wi. Mih ni ghañsiki kâ gwu kôm gwu yiñ, a kôbi a mih ni ghañsiki kôm mbəhyi wuñ.

⁶ Yi kabâ num a mih nəñki i ghañsiki gwu kôm gwu yiñ, mih ma ni num ka kiyuñ, kôm gia yâ mih ni dzakaki kâ ñkəñ. Ayakalâ, mih nəñj i fâ yəmaka, ka mi widəkâ ma ni kañaki kinjkwaka kidəkâ chi kôm

* ^{12:2} Bəju kanjaki kimbum a bieñj kâ biyəmti bitali.

mih tsə yə wi yeinjki i mih bəh yə wi si wəkə mih dzaka.

⁷ Ayakalə, i fə a mih ma dza ghânsiki gwu nalə kəm gia yi kaŋyini yə Nyə n̄i chusi i mih, wi n̄i kə wi faan̄ ɻkaiŋni wi faka widəkə bi dzə bwāŋyi nyam yin̄ yi gwu. Bifaka biələ n̄i kə chinda wi Satan si wi njinsiki mih, i fə ka mih ma dza ghânsiki gwu.

⁸ Mih dza tsa Bah kiŋkani kitali a wi dzô bw̄li yi i mih wə.

⁹ Ayakalə, wi chukuli i mih a, “Ngamtı wuŋ wə mih nya i wə wi kp̄eŋ, kəm ɻga biŋ si nəm i mi tsə bwili fwu i jəbi wə wi bəhyiki.” Ayakadəin̄, mih ni wəkəki lə kinsaŋli chu ghaŋsi gwu kəm mbəhyi wuŋ tsə tsəni ka ɻga bi Klistus kələ i nəmki i gwu yin̄ wə.

¹⁰ Yi kə a mih saŋliki lə bəh mbəhyi wuŋ bəh bəntɔyi bə bə tɔyiki mih yein̄ bəh bəŋgəkə bə mih yeinjki bəh gwu yə bəni bwāŋki i mih chein̄ bəh bəŋgəkə bə bə biəliki mih kəm Klistus. Mih w̄kəki ndzəŋni yaka kəm jəbi wə mih bəhki, yaka i jəbi wiwə wə mih ka ləkəki.

Kiŋkəŋ kə Bəəl n̄i kaŋaki i kijun̄ni ki bəni bə bumni bə Kolen

¹¹ Mih kə mih dza fiəni kiyun̄! Ayakalə, a fə mb̄eŋ mih ka mih numki yaka. Asi kaŋaki mb̄eŋ i chusi mi wə mih kə wi. Namana yaka si mih kəkə fiŋ fidəkə yi məŋ dəkə a bəni bə bəŋŋki gwu yibə a bə kə bəkətu bə bwa bə ntum bə Jisəs tsəki lə mih.

¹² Bənchəsi bə bə chusiki ɻga bi Nyə bəh gia yi kaŋyini bəh gia yi dzaka ki wəmni yi kə mih n̄i kaŋa shəm bum ka fəki i mb̄eŋ kintəeŋ. Ayaka biələ kə binchəsi biə bi chusiki a mih kə ɻkəŋ ɻkəŋ waiŋ ntum wi Klistus.

13 Gia yə mih n̄ fəki i bijuŋni bi bəni bə bumni bədəkə chi chi bee mbəiŋ, akə nə? A kəbi a mih n̄ ka jiə dəkə ntə widəkə i mbəiŋ wə i gamtiki mih. Mbəiŋ dälinya kiŋgbə kəŋŋ!

14 Akə mih lə, mih keiŋsi lə i dzə i mbəiŋ i kiŋkani kitali wə. Mih kəŋki kə i dzə num ntə widəkə i mbəiŋ kəm mih nəŋki kə bieŋ bimbəiŋ. Mih nəŋki num mbəiŋ. Kəm ası jiə kə bwa bieŋ i bətii bəbə bəh i bənih bəbə. Ası jiə bətii bwa bəh bənih bwa bieŋ i bwa bəbə.

15 Mih ni saŋliki nalə i bəkəli bieŋ bichi biə mih kaŋaki i mbəiŋ bəh i nya tasi gwu yin kəm mbəiŋ. Mih kəŋki lə mbəiŋ na bəh ŋga, mih kabə ŋkəŋ mbəiŋ nalə mbəiŋ ni kəŋki mih a twəsi a?

16 Mbəiŋ yeiŋ ŋkəŋ a mih n̄ ka jiə dəkə ntə i mbəiŋ wə. Ayakalə, bəni dzakaki a mih n̄ weli fwəkyi mbəiŋ bəh ntəkə.

17 Ma a mi widəkə i bəni bə mih n̄ faan i mbəiŋ n̄ fwəkyi mbəiŋ i yəli wuŋ wə a?

18 Mih n̄ tsa Taytus a wi dzə i mbəiŋ wə, mih faan tə waiŋnih wibukumbəiŋ wə a wi dzə bə wi. Taytus n̄ dzə fwəkyi lə mbəiŋ i jəbi wə wi n̄ dzə a? Ntə buku wi n̄ fəki kə gia a i kiŋkwaka kimu wə, nyani i gvu wimu wə a?

19 Yuwidəkə mbəiŋ kwakaki a, si buku baan a dzakaki lə buku baŋyiki gwu yibuku i mbəiŋ nshinj. Buku dzakaki ka bəni bə Klistus i Nyə nshinj. Nsəiŋ yin yi shəm, gia yichi yə buku fəki i mbəiŋ kə i fə ka mbəiŋ kəəki.

20 Mih lwaki a mih kələ dza dzə yeiŋ mbəiŋ, mbəiŋ kəbi si mih nəŋki a mbəiŋ numki, mbəiŋ tə yeiŋ mih kəbi si mbəiŋ nəŋki a mih numki. Mih

lwaki a mih kôlə i dza dzə yεiŋ n'yεli num, kinjhækə num, shəm yi bəkəli num, mi kwaka a gwu yi wə, mbəkəli wi yεli num, kinyəni num, kinjhaŋsi ki gwu kilələ num, kinshakyi num.

²¹ Mih lwaki a jəbi wə mih bi fiəni dzəki, Nyə wuŋ bi fə kinjəmni kwa mih i mbεiŋ nshinj, bəh a mih bi numki bəh nsheinj kəm bə bəni bə bə nī fəki chu ka kinyεŋ bəh nəni kinyεŋ ki təkəlini bəh ntəkəli, bə num maka bə kwuni i gia yələ wə.

13

Bəəl dzaka i bəni bə bə nī fəki chu a bə tâkniki

¹ Fa kə kinjkani kiŋ kitali si mih dzəki i mbεiŋ. Kinjwakti ki Nyə dzaka a,
Bə ka səmi na winaiŋ nsaka wi mi, bə nāŋ bəni bəfa
yuwidəkə bətali bə bə bēenki nsaka wiwə.

² A nī kə jəbi wə mih nī dzə i mbεiŋ, i ndzə wuŋ
wi kəmsini wə, mih nī dzaka i bəni bə bə nī nəki
nəni kichu a, bə tâkniki. I liə mih chu dzakaki i bə
bəh i bəni bəchi, na si mih kəkə i mbεiŋ nshinj, a
mbεiŋ tâkniki, kəm jəbi wə mih ni fiəni dzə mih ma
ni kwasi nsheinj i mi widəkə.

³ Si mbεiŋ nəŋki a mih fə gia yə yi chusiki a
dzakaki Klistus i mbεiŋ tsə dzəh i mih wə, ma mih
ni fə. A kəkə a wi kpəsiki lə i nya ŋgəkə i mbεiŋ. Wi
kaŋaki lə ŋga i mbεiŋ kintəəŋ.

⁴ Akə ŋkəŋ a bə nī baŋŋ wi i kintasi wə wi bəhyi.
Ayakalə, i liə wi kə wiwəm num i ŋga bi Nyə wə.
Buku tə bəhyiki lə asi wi nī bəhyiki. Ayakalə, i ŋga
bi Nyə wə kə a buku bi nəki bəh wi, nəm i mbεiŋ.

⁵ Mbεiŋ tsεiŋ gwu yimbeinj ma mbεiŋ yεiŋ a
mbεiŋ kôlə i kimbum wə. Mbεiŋ mâmssi num gwu

yimbεiŋ. Mbεiŋ yeiŋki kə a Jisəs Klistus kələ i mbεiŋ wə a? Wi kələ i mbεiŋ wə, a kəbi a mbεiŋ məmsi lə gwu yimbεiŋ i yeiŋ a mbεiŋ gbo.

⁶ Mih kiəki lə nalə a mbεiŋ yeiŋ a buku ka gbo dəkə.

⁷ Buku tsaki Nyɔ a kiə mbεiŋ ki dza fə kə gia yidəkə a kəbi gia yi chəŋ. Buku nəŋki kə a bəni yeiŋki a buku tsə məmsi wiwɔ. Ayakalə, buku tsaki a mbεiŋ fəki num gia yə yi kə yi chəŋ namana si yi chusiki ka buku gbo lə məmsi wiwɔ.

⁸ Buku kəkə i chu fəki gia yə yi waliki ɳkəŋ. Buku kə a i fəki a yə yi təbiki ɳkəŋ.

⁹ Jəbi wə buku si bəhyi mbεiŋ ləkəki, ayaka buku ka wəkəki ndzəŋni nalə. Ntsa wibuku kə a mbεiŋ kə tsə kaasi.

¹⁰ Akə gia yə mihi nyakaki gia yələ i mbεiŋ mihi keiŋ maka mihi dzə, ka i jəbi wə mihi ni dzə, mihi ma ni dzə ɳga biə Bah nya i mihi, i ləki num ləni bəh bi i mbεiŋ. ɳga biələ wi nya a mihi maa mbεiŋ num maani bəh bi a kəbi i shakyi mbεiŋ num shakini.

Mbəni wi Bəwl wigəksini

¹¹ I kaasi Bwa bə nih bəŋ, mihi bəniki mbεiŋ a bukumbεiŋ besi. Mbεiŋ lūmsi gwú yimbεiŋ, ma mbεiŋ wəkə ntsa wuŋ ma mbεiŋ nūmki i dzaka kimu wə, i nəki a nyiki, yakadəiŋ ka Nyɔ wi kiŋkəŋ bəh kimbəiŋni num bəh mbεiŋ.

¹² Mbεiŋ bəni i gwu yimbεiŋ, mbεiŋ māŋni yāŋyi i mbəni wi bəni bə Nyɔ wə.

¹³ Bəni bə kə bə Nyɔ bəchi bəniki mbεiŋ.

¹⁴ Ma shəm yindzəŋni yi Bah Jisəs Klistus, bəh kiŋkəŋ ki Nyɔ, bəh kijunni ki Kiŋ'waka ki Bainjni nūm bəh mbεiŋ bəchi.

**Kin̄wakti ki Nyɔ Min̄kain̄ Mifian̄
Chungmboko: Kin̄wakti ki Nyɔ Min̄kain̄ Mifian̄ (New
Testament+) for Cameroon**

copyright © 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chung (Cung)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source files dated 1 May 2025

ff8b447d-0e78-5782-840d-48c27035a093